

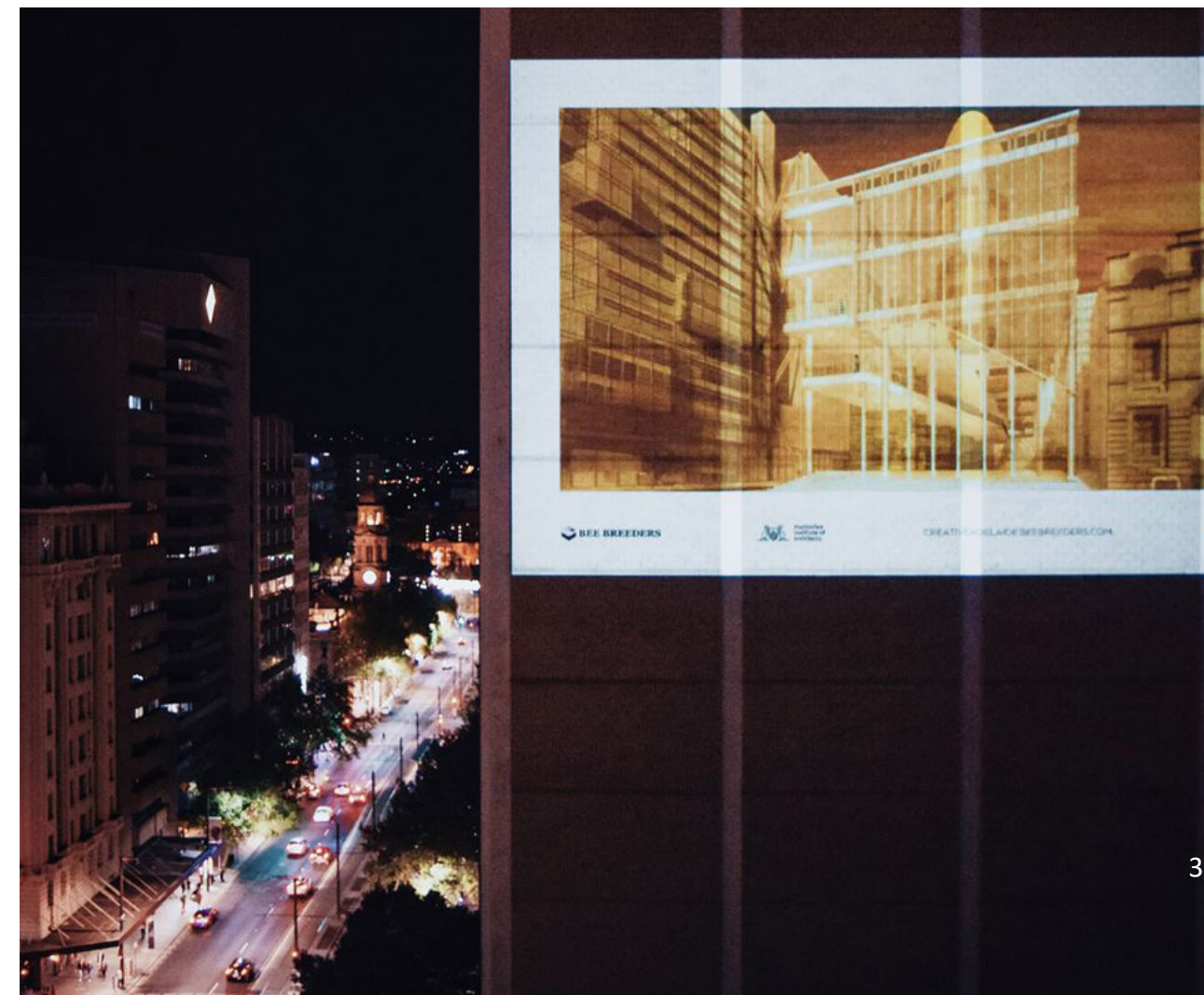
**RAZCVET
MLADINSKE
ARHITEKTURNE
USTVARJALNOSTI**

Erik Vodenik

Danes smo priča zanimivemu fenomenu, ki se odvija med mladimi arhitekti. Po letu 2012 se na mednarodnem prizorišču pojavijo organizatorji arhitekturnih natečajev, ki začnejo pripravljati arhitekturne izzive, prilagojene mladim arhitektom in oblikovalcem, s ciljem vzpodbujanja njihove ustvarjalnosti in povečanja njihove prepoznavnosti v okoljih, v katerih delujejo. Omenjene delovne priložnosti so bile pri ciljni skupini takoj dobro sprejete, kar se manifestira skozi množičen angažma na razpisanih temah. Njihova zagnanost ne pojenja in število entuziastov vztrajno raste. Danes je tako vključenih v najrazličnejša arhitekturna tekmovanja več tisoč mladih arhitektov in oblikovalcev z vsega sveta. Vzroke za izjemno priljubljenost tovrstnega udeleženja lahko pripišemo dvema dejavnikoma. Prvi je velika gospodarska kriza, ki je še posebej prizadela mlade arhitekta, in kulturalizacija digitalnih tehnologij oziroma pojav digitalnih socialnih omrežij. Pomanjkanje delovnih priložnosti in možnost globalnega povezovanja in izmenjave idej je botrovalo temu, da so se mladi pričeli samoorganizirati. Pri tem niso ostali osamljeni. Mladim nadobudnim arhitektom so najprej priskočile na pomoč kar njihove matične arhitekturne šole. Kasneje pa so jih podprle tudi številne organizacije, ki delujejo v polju javnega interesa, mediji, ki so v času krize iskali nove zgodbe o uspehu, in številna ugledna, mednarodno priznana podjetja, ki razumejo soodvisnost med inovacijami in gospodarsko rastjo.

V središču kreativnega ekosistema so naslednji organizatorji natečajev: Young Architects Competitions, Bee Breeders, Archstorming, Archsharing in Archasm. Skupaj pokrivajo širok spekter družbeno aktualnih tem, na katere je mogoče odgovoriti tudi z arhitekturo. Naloge kontinuirano razpisujejo, tako da tisti, ki se na izzivih redno udelejujejo, lahko iz projekta v projekt napredujejo in imajo tako posledično večje možnosti za vidnejši rezultat. Možnost kontinuiranega dela omogoča posamezniku, da se povsem osredotoči na razvoj idej in se mu ni potrebno ukvarjati z iskanjem novih izzivov. Iskanje le teh, kot že rečeno, je stvar prej omenjenih organizatorjev. Objavljeni rezultati imajo poleg visokih nagrad in medijskih učinkov tudi izjemno veliko didaktično vrednost. Organizatorji na posamezno temo običajno objavijo okoli 50 najboljših projektov, s čimer poskrbijo za dobro vidnost najboljših projektov. Če pomislimo na vse dosedanje, že izvedene natečaje, je arzenal idej zares velik in raznolik. Posameznik se lahko skozi analizo del sotekmovalcev nauči oziroma spozna, kaj je tisto, kar danes v arhitekturi zares »šteje«. Vsak na novo razpisani natečaj pa je nova priložnost za iskanje »bistvenega« v arhitekturi. Za splošno javnost je pomembna predvsem preglednost dosežkov mladih ustvarjalcev, za kar so poskrbeli organizatorji z dobro oblikovanimi spletnimi portali. Ker ima javnost dostop do dela mladih ustvarjalcev, lahko povsem svobodno oziroma kritično presoja njihova prizadevanja v iskanju odgovorov na konkretna družbena vprašanja. Tako se postopoma vzpostavlja zaupanje javnosti do dela mladih avtorjev.

Seveda pa moramo biti ob tem proaktivni tudi ustvarjalci sami. V lokalnih okoljih, v katerih delujemo, moramo poleg promoviranja lastnih dosežkov vlagati napore tudi v popularizacijo celotnega ustvarjalnega ekosistema. Danes tako ni več mogoče pridobiti pozornosti javnosti zgolj z dobrimi rezultati, kajti le-ti so v poplavi informacij hitro pozabljeni. Informacijska zasičenost je pripeljala med drugim tudi do pomanjkanja zgodb in tistim atraktivnim, vsebinsko bogatim in poučnim so ljudje vedno pripravljeni prisluhniti. Tako bomo v nadaljevanju predstavili zgodbo o natečaju: Adelaide Community Creative Hub in prizadevanjih mesta Adelaide postati mesto, ki je odprto do ustvarjalnosti.

archasm

Adelaide Community Creative Hub

Omenjeni turnir v arhitekturnem komponiranju je v letu 2017 potekal pod okriljem organizacije: BEE BREEDERS Architecture Competition Organisers iz Singapurja. Lokacija natečaja je bila v mestu Adelaide v Avstraliji. Na zastavljeni kreativni izziv se je odzvalo več kot 200 ekip mladih arhitektov s celega sveta. Nagradni sklad je znašal 6000 ameriških dolarjev. Avtorje najboljših projektov je Australian Institute of Architects povabil k pogovorom o morebitnem sodelovanju. Vsi nagrajeni projekti, vključno s finalistami, so dostopni na spletni strani organizatorja.

Mesto Adelaide se promovira kot mesto kreativnosti, s čimer želi pritegniti pozornost mladih ustvarjalnih ljudi iz vseh predelov Avstralije. Da bi bili pri tem uspešni, so se odločili zgraditi hišo kreativnih industrij. To je večnamenski objekt, v katerem se prepletajo številne funkcije, ki so potrebne za nastanek zagonskih podjetij. V njem se morajo nahajati prostori za delo, sprostitev, zabavo, prirejanje kulturnih dogodkov, poslovnih srečanj, konferenc, razstav in promocij novih produktov. Novi objekt naj bi se nahajal ob historični stavbi centralne pošte v samem središču mesta. Mesto je podprlo natečaj in prispevalo lokacijo objekta. Sam objekt pa naj bi po nekaterih napovedih zgradil zasebni investitor. Investicija naj bi se pokrila z najemnino in uporabnino, ki bi jo plačevali najemniki prostorov in drugi uporabniki. Nekaj sredstev za gradnjo objekta naj bi z donacijami zbrali tudi meščani sami, saj gre za objekt javnega pomena. Poslovni model je v svojem bistvu zelo preprost, razvojno naravn in nekoliko nepredvidljiv, ker vključuje kulptimistični moment. Omenjeni poslovni vidik predstavlja enega izmed ključnih izhodišč, ki so ga morali mladi kreativni arhitekti pri snovanju objekta tudi upoštevati. Naloga strokovne žirije je bila med prispelimi predlogi izbrati najprimernejšo rešitev. Za najboljši projekt je obveljal tisti, ki je imel največji potencial za privabljanje potencialnih uporabnikov. Naloga ni bila ravno preprosta, saj gre v ozadju za veliko investicijo in objekt, ki je po svoji tipologiji povsem nov in nihče natančno ne ve, kako ga zasnovati, da bo učinkovito služil svojemu namenu. Mladi arhitekti so morali biti pri svojem delu nadvse senzibilni, poznati so morali svojo generacijo, kako le-ta živi, kakšne so njene želje, strasti in pričakovanja. Skratka, razumeti so morali izzive, s katerimi se srečuje današnja generacija mladih, ambicioznih ljudi. Poleg naštetih vidikov mora mladi kreativec posedovati še najrazličnejša tehnična znanja za izvedbo projekta. Tudi likovne afinitete mu ne smejo biti tuje in morajo reflektirati stanje duha tistih za katere je objekt načrtovan. Pri tem so pogum, vztrajnost in domišljija samoumevne lastnosti kreatorja in neke vrste predpogoj za kakršen koli uspeh. Ob vsem navedenem se tako pojavlja toliko spremenljivk, da je le redkim uspelo sestaviti mozaik v obliki vrhunske idejne arhitekturne zasnove.

Zmagovalni projekt, katerega avtorja sta Lucas Monnereau in Thomas Leblond, zagotovo sodi med slednje. Zasnovala sta steklen volumen, znotraj katerega se prepletajo etaže. Med odprtimi površinami je veliko zelenja. Prostori so odprti in zlahka prehajamo med različnimi dejavnostmi oziroma skupinami ljudi. Žirija je ob tem zapisala: *»Ta projekt kaže velik potencial za vabljenje ljudi vseh vrst, da raziščejo, gledajo ali prispevajo k ustvarjalni produkciji. Potopljeno prvo nadstropje in razlike v nižjih ravneh omogočajo nešteto pogledov med notranjostjo in cesto. Medtem ko žirija še ni povsem prepričana o obliki, ki jo je zunanja lupina in valovno oblikovana streha prikazala v zunanji izvedbi, je bila preglednost stavbe prepričljiva in pozitivno prispevala k uličnemu življenju mesta, odprtosti stavbe in zmožnosti delovanja kot javnega prostora. Načrti in deli so še posebej močni pri izražanju ekološke razporeditve programa in količin, ki se zdijo, kot da plavajo okoli notranjega gozda. Ta fluidna organizacija ustvarja različne zanimive, dinamične prostore.«*

Zmagovalni projekt in preostali finalisti so objavljeni na spletni strani organizatorja, tako da si jih vsakdo lahko ogleda in si tako ustvari svoje mnenje.

Celotna zgodba omenjenega natečaja se ni zaključila zgolj z objavo rezultatov strokovne žirije, sestavljene iz mednarodno priznanih in uveljavljenih arhitektov, ampak s kulturnim dogodkom, kjer so podelili nagrade najuspešnejšim ustvarjalcem. Dogodek je bil organiziran v mestu Adelaide, torej na lokaciji kreativnega izziva. Po objavljenih fotografijah sodeč je dogodek potekal v zelo »sproščnem vzdušju« in v izredno sodobno opremljenem prostoru za družabne dogodke. Skratka, »sproščeno«, kot pritiče mladim. Organizator je poskrbel tudi za projekcijo vseh projektov, ki so se uvrstili med finaliste na eni izmed poslovnih zgradb v neposredni bližini lokacije novega objekta, namenjenega mladinski ustvarjalnosti oziroma inkubatorju zagonskih podjetij.

Slikovni material

Slike na straneh 36-37, 38, 39: Zaključni dogodek natečaja: Adelaide Creative Community Hub.

Slika na strani 42: Zmagovalni projekt natečaja: Adelaide Creative Community Hub.

Sliki na strani 44,45: Hiša kreativnih industrij za natečaj Adelaide Creative Community Hub, avtor: Erik Vodenik